IL-Huttafa

Il-Magażin ta' Klabb Huttaf

Numru 20 Mejju Gunju 1997

Stampat fuq karta riċiklata

BirdLife MALTA

Ir-Ruħ tal-lejl...

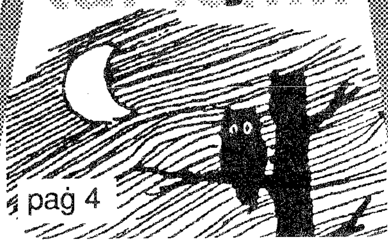

paġ 4

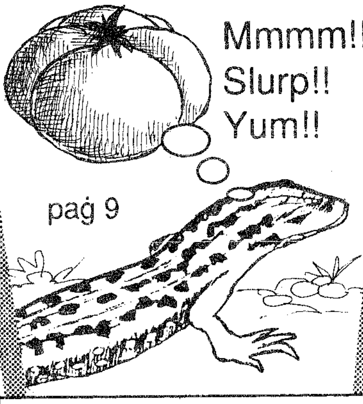

paġ 9

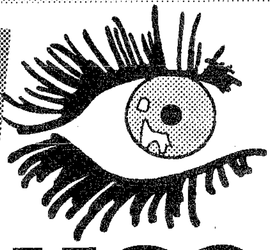

KS2

paġ 8

x'inhi...

paġ 3

ALIVE

Raymond Galea

Ċiefa

editorjal

Ħbieb

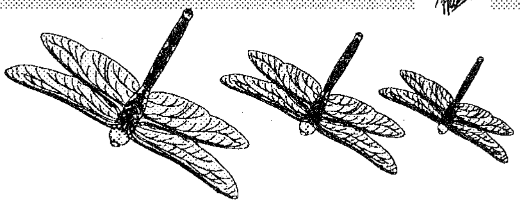

Ħafna nies jaħsbu li d-dinja hija tagħna l-bnedmin biss.
Jaħsbu li l-ħolqien qiegħed hemm biex jaqdi lilna n-nies biss.
Jaħsbu li d-dinja nistgħu nagħmlu biha li rridu u li jogħġobna.

Veru li d-dinja qiegħda biex ingawduha. Imma rridu niftakru li din id-dinja mhix tagħna biss. Barra milli hija tagħna, hija wkoll id-dinja ta' miljuni ta' annimali u miljuni ta' pjanti. Ħeqq, fejn tridhom jgħixu dawn jekk mhux fid-dinja! Fl-ispazju? Fil-qamar?

Veru wkoll li l-bniedem sar l-aktar b'saħħtu fid-dinja. Bl-għodda u l-magni li vvintajna, xejn donnu ma jista' għalina! Tafu li għandna biżżejjed bombi biex nisploduha d-dinja jekk irridu (kemm sirna bravi, hux)!

Imma b'daqshekk ma jfissirx li għandna noqogħdu nagħmlu l-arja u naħsbu li aħna l-'heroes' tad-dinja. Anzi bil-maqlub...

Issa li aħna l-bnedmin sirna daqshekk b'saħħitna, għandna d-dmir li lill-annimali naqbżu għalihom kontra min jaħqarhom. L-istess bħalma kieku niddefendu lil ħutna ż-żgħar kontra xi buli.

U intom, Ħuttaf, m'hemmx għalfejn toqogħdu tistennew sa ma tikbru biex tagħmlu l-parti tagħkom. Ibdew minn issa.

Kunu minn issa d-difensuri tan-natura.

Victor

Victor Falzon
Editur

X'għandna did-darba?

Editorjal	paġ 2
Aħbarijiet	paġ 3
Mid-Dinja	paġ 4
Kompetizzjoni 20	paġ 4
Nittrumbjaw fuq...il-BARBAĠANN	paġ 5
Ittri	paġ 6
Gallerija	paġ 7
Attività	paġ 8 - 9
Nowtbuk tan-Natura	paġ 9
Baħħara tal-Galàpagos	paġ 10
Gruppi Lokali	paġ 11
Avviżi	paġ 11
Daħħal Membru	paġ 11
X'rat il-Kamera	paġ 12
Bolli għall-Ballut	paġ 12

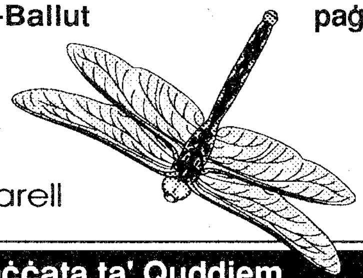

mazzarell

Faċċata ta' Quddiem

Ċiefa

(*Calonectris diomedea*- Cory's Shearwater)

Ic-ċiefa hija tajra tal-baħar li tbejjet f'ħofor fl-irdum, fosthom fuq Filfla, fejn b'xorti tajba ma tintlaħaqx min-nies. Xi sajjieda għandhom il-vizzju joqtlu ċ-ċief biex jeħdulu xi żewġ rixiet minn taħt ġwinħajh! Immaġina xi ħadd joqtlok għal żewġ xagħriet minn rasek!

Working Group ta' Klabb Ħuttaf
Jason Aloisio, Isabella Borg, Audrey Chetcuti, Norman Chetcuti, Desirée Falzon (ko-ordinatur), Victor Falzon, Angèle Pulis, Chris Pulis.

Klabb Ħuttaf huwa t-taqsima ta' BirdLife Malta għall-membri ta' taħt is-16-il sena. Il-Klabb jorganizza ħarġiet fil-kampanja, żjarat f'riservi naturali, taħdidiet, video-shows u anke xogħol ambjentali. Il-Klabb jippublika n-newsletter-magażin "Il-Ħuttafa" kull xahrejn għall-membri, u jipproduċi ħendawts u logħob għal waqt l-attivitajiet. Il-Klabb għandu wkoll 4 Gruppi Lokali fil-pajjiż. Sħubija fi Klabb Ħuttaf hija Lm1.50 fis-sena.

Publikazzjoni BirdLife Malta
POBox 498 Valletta CMR 01 Tel 230684/250229 Fax 225665
Materjal mill-magażin Il-Ħuttafa jista' jiġi kkupjat dment li jissemma' s-sors u tintbagħat kopja tal-materjal lil Klabb Ħuttaf fl-indirizz t'hawn fuq.
Stampat għand Poulton's Print Shop, Ġunju 1997

aħbarijiet

Mustaċċun!

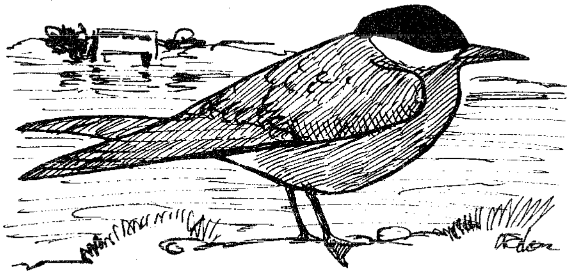

Fl-1 ta' Ġunju l-Għadira deher għasfur mhux tas-soltu, anzi għasfur li huwa stmat rari ħafna f'Malta. Dan kien Ċirlewwa tal-Mustaċċi *Chlidonias hybridus* (whiskered tern). Dan l-għasfur iħobb l-ambjent tal-bwar (marshland), u għalhekk post bħall-Għadira se jiġbdu bħal kalamita.

Bil-Bejta...

Il-Bagħal tal-Qasab

Il-Bagħal tal-Qasab (reed warbler) huwa għasfur li jħobb jinħeba fil-qasab. Aħna tal-BirdLife ħsibna għalih ukoll - fir-riserva l-ġdida Is-Simar. Is-Simar jikber ħafna iktar qasab milli l-Għadira, u qiegħed ideali għall-Bagħal tal-Qasab. Tant li s-sena l-oħra par minnhom bejjet fir-riserva, allavolja din għadha mihx lesta! U dis-sena reġa' bil-bejta! Għadna ma nafux hemmx iktar minn par wieħed! Aktar aħbarijiet fil-Huttafa li jmiss!

Bil-Bejta...

Il-Gallozz Iswed

Kważi 'qas tgħidilha iktar aħbar din, għax issa saret ħaġa ta' kull sena. Fir-riserva tas-Simar ukoll reġgħu bil-frieħ il-Glalez Suwed (moorhen). Impossibli tgħid kemm hemm, għax iħobbu jinħbew wisq qalb il-qasab folt. Din tal-Gallozz Iswed hija Storja Suċċess għalina. Ma ninsewx li sa ftit snin ilu l-Gallozz Iswed kien biss għasfur tal-passa, għalkemm hemm rekords li kultant bejjet f'xi barriera mitluqa.

Bil-Bejta...

Il-Monakella

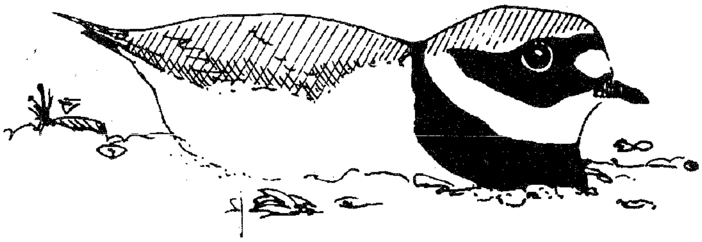

Il-Monakella (little ringed plover) hija għasfur tax-xtut, li sa ftit snin ilu konna narawha biss fil-passa. Minn mindu l-BirdLife qed tieħu ħsieb l-Għadira, il-Monakella bdiet tidher anke fis-sajf, tiġri max-xtut tal-gżejjer tar-ramel li hemm fir-riserva. U biex turina kemm l-Għadira huwa l-ambjent perfett għaliha, is-sena l-oħra par Monakell bejtu fir-riserva (ara Il-Huttafa 9) . Dan kien l-ewwel rekord għal Malta ta' Monakella tbejjet. U dis-sena... par ieħor reġa' għamel l-istess. Bħalissa għadhom hemm!

ALIVE

fund for bird protection in the maltese islands

Fejn taraw il-kelma ALIVE u l-logo ta' l-Ajkla Bajda, budu interess, bbieb! L-ALIVE bija sforz ġdid bejn BirdLife Malta u medECOLOGY biex inbigbu affarijiet gball-ġid ta' l-gbasafar. L-ewwel attività ta' l-ALIVE saret fil-5 ta' Ġunju (Jum l-Ambjent). Dakinbar (u l-gbada wkoll) konna qed inbigbu pjanti lill-publiku. Kienet suċċess kbir. 'Il quddiem l-ALIVE se tipproduċi bafna materjal interessanti. Inżommukom aġġornati.

X'għandna mid-Dinja!

Minn Ġennata... għal Ġenna!

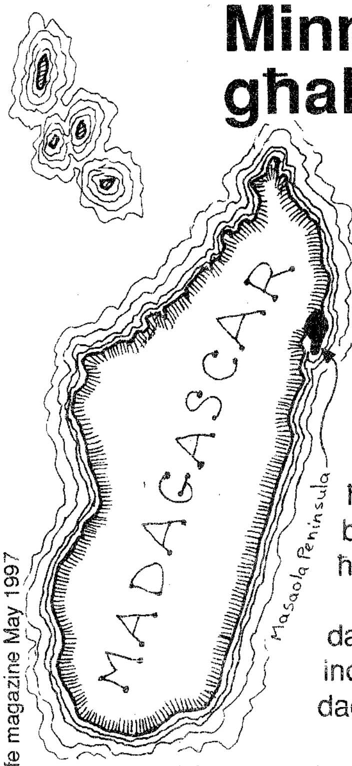

BBC Wildlife magazine May 1997

Madagascar hija gżira kbira fix-xlokk ta' l-Afrika. Dan huwa post speċjali għan-natura għax fih jgħixu ħafna annimali li ma ssibhom imkien iktar fid-dinja. L-iktar famużi huma l-**lemur**, li minnhom hemm 22 speċi.

Madagascar sofriet ħafna minn id il-bniedem. Ħafna mill-foresti tagħha nqatgħu u nqerdu, u magħhom spiċċaw ħafna annimali u pjanti. Imma fil-foresti li baqa' għad hemm ħajja selvaġġa sinjura ħafna.

Dan l-aħħar kienu se jeqirdu foresta oħra, din id-darba fin-naħa tal-grigal ta' Madagascar. Imma f'daqqa waħda indaħal il-president tal-pajjiż, waqqaf kollox, u flok ma ħalla jsir dad-diżastru, iddikjara l-post park nazzjonali!

Dan il-post issa sar il-**Masaola Peninsula National Park**, u huwa kbir 200,000 ettari (daqs Malta sitt darbiet!). F'dal-park jgħixu biss biss 85 speċi ta' għasafar, 22 speċi ta' mammiferi (fosthom 13-il speċi ta' lemur) u 16-il speċi ta' rettili.

Jalla pajjiżi oħrajn jagħmlu bħal Madagascar!

Ring-tailed Lemur
Lemur catta

Kompetizzjoni 20

Sibu l-ismijiet ta' l-għasafar moħbijin. L-ismijiet jistgħu jkunu mimdudin, weqfin jew imxattrin, bil-quddiem jew b'lura. Immarkawhom, ħudu fotokopja tal-puzzle u ibagħtuha, flimkien ma' isimkom u l-indirizz, lil

Kompetizzjoni 20
Klabb Ħuttaf - BirdLife
POBox498
Valletta CMR 01

by Norman Chetcuti
(Mr Question Mark)

Ir-rebbieħ jittella' bil-polza fost it-tajbin. Tinsewx: min iqasqas il-Ħuttafa niskwalifikawh. Ir-rebbieħ ta' Kompetizzjoni 20 **jirbaħ CD ġentilment mogħti minn The Scorpion**

BUMUNQAR	KUĊĊARDA	PLUVIERA	SUMMIENA	
DURRAJSA	PELLIKAN	SARSELLA	VELLERAN	
KALANDRA	PENDULIN	SPARVIER	ŻUMBRELL	
KULUVERT	PITARRUN	STURNELL	ĊINKONJA	ĊIRLEWWA

D	P	C	A	N	E	I	M	M	U	S	P
U	P	E	H	P	K	Q	K	U	A	A	I
R	A	Q	N	U	M	U	B	R	W	A	T
R	R	Q	K	D	L	P	S	W	T	R	A
A	S	L	O	U	U	E	E	D	I	D	R
J	P	L	V	E	L	L	E	R	A	N	R
S	A	E	X	L	R	L	I	E	R	A	U
A	R	R	A	I	T	I	I	N	S	L	N
T	V	B	Ċ	I	N	K	O	N	J	A	B
V	I	M	A	D	R	A	Ċ	Ċ	U	K	I
W	E	U	L	L	E	N	R	U	T	S	N
T	R	Ż	P	L	U	V	I	E	R	A	J

Żmien għandkom sal-31 Lulju 1997

Ir-rebbieħa ta' **Kompetizzjoni 19** hija **Chanel Camilleri** mill-Kappara. Chanel tista' tiġbor **is-CD li rebħet** mill-ħanut **The Scorpion** (ara isfel). Importanti li tieħu magħha l-membership card u din il-ħarġa tal-Ħuttafa.

THE SCORPION

Martial Arts, Keep-fit Sports and Music

The Scorpion, Sir Paul Boffa Ave.,Paola PLA 19
Tel 691957 • Fax 686943 • Mobile 0972284

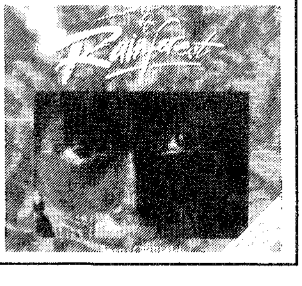

Nittrumbjaw fuq...

il-BARBAĠANN

In-natura ma torqod qatt. Hekk hu! Waqt li aħna nkunu qed nonħru, ħafna annimali jkunu fl-aqwa tagħhom. Dawn l-annimali jissejħu notturni, jiġifieri jkunu l-aktar attivi matul il-lejl. Mill-għasafar notturni, forsi l-aktar wieħed famuż huwa l-barbaġann.

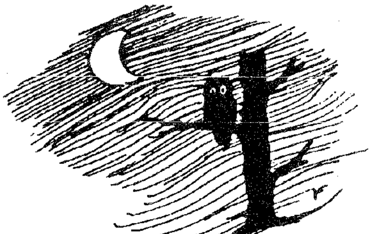

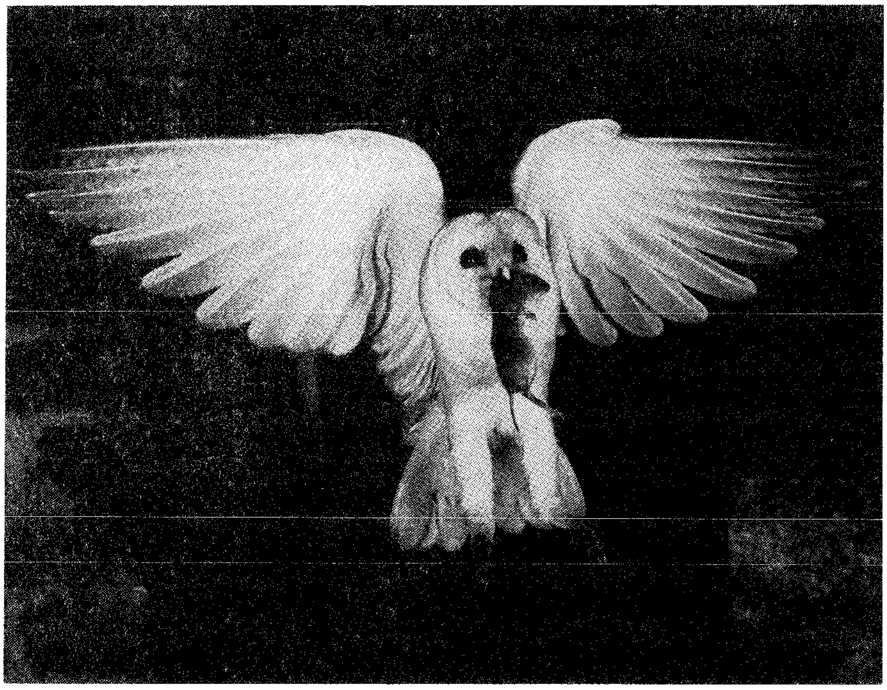

Eric Hosking

Il-barbaġann jaqbad għexieren ta' ġrieden!

Għasfur bellezza. Kannella ċar dehbieni minn fuq u abjad silġ minn taħt. Bħall-kokk kollu, wiċċu huwa ċatt u għajnejh iħarsu 'l quddiem. Meta jtir jidher kollu abjad u jispikka fid-dlam.

Kaċċatur prim. Il-barbaġann jiekol ġrieden u annimali żgħar notturni bħall-bugeddum *(shrews)*. Il-binja tiegħu tgħinu jikkaċċja: peress li għajnejh iħarsu 'l quddiem, huma tajbin ħafna biex jikkalkulaw id-distanzi; saqajh huma twal, bi dwiefer bil-ponta, ir-rix huwa fin u bellusi, tant li meta jtir ma jagħmel l-ebda ħoss. Tant huwa kaċċatur tajjeb li barbaġann wieħed kapaċi jaqbad għexieren ta' ġrieden f'lejl wieħed. Tistgħu tobsru kemm jagħmel ġid lill-bdiewa.

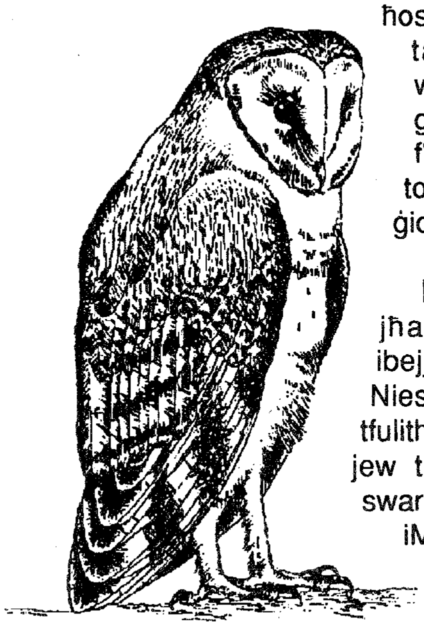

Kieku jħalluh! Kieku jħalluh, il-barbaġann ibejjet fil-gżejjer Maltin. Nies anzjani jgħidu li fi tfulithom kull wied kellu par jew tnejn barbaġann. Is-swar, ngħidu aħna, ta' l-iMdina, ukoll kienu joffru dar għal dan l-għasfur. Fil-fatt l-ambjent Malti huwa perfett biex dan l-għasfur ibejjet. Ġrieden hawn kemm trid, u l-widien huma mimlijin irdumijiet żgħar bi xquq fil-blat fejn il-barbaġann jista' jibni l-bejta.

Malti: **Barbaġann** Ingliż: **Barn owl** Xjentifiku: ***Tyto alba***

Ma jħalluhx! Iva, ħbieb, l-istorja tas-soltu. Filwaqt li l-bdiewa Ewropej jagħmlu minn kollox biex jiżdied il-barbaġann biex jonqsu l-ġrieden, il-Maltin jippreferu joqtluh u jibbalzmawh. Mhux ta' b'xejn kulħadd ixerred il-velenu tal-ġrieden, ili min jaf kemm jagħmel ħsara lil saħħitna. In-natura għandha soluzzjoni nadifa u effiċjenti, imma aħna naħsbu li nafu iżjed.

L-aħħar par! L-aħħar par barbaġann inqatel f'Għawdex ftit tas-snin ilu. Inqatlu l-omm u l-missier, u l-frieħ li kienu fil-bejta mietu bil-ġuħ. Storja kerha, iva.

Aħna nistgħu nagħmlu xi ħaġa biex ma terġax tiġri? Infiehmu lil sħabna kemm in-natura hija sabiħa ħajja, u nħajruhom jidħlu membri fi Klabb Ħuttaf!

Mark Falzon

ittri

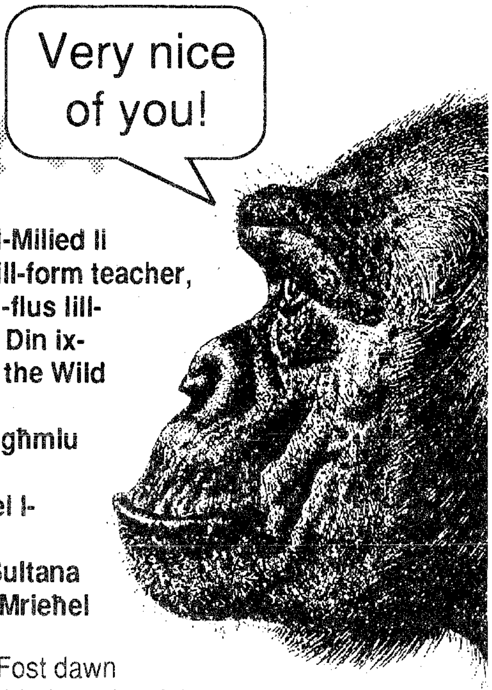

Xadina għall-Milied!

Sur Editur,

Għandi 14-il sena u qiegħda fl-iskola Junior Lyceum ta' l-iMrieħel. Fil-Milied li għadda minflok ma bgħatna kartolina lil xulxin fil-klassi u xtrajna rigal lill-form teacher, aħna ġbarna somma żgħira ta' flus bejnietna, u l-form teacher bagħtet il-flus lill-għaqda Care for the Wild. B'dawn il-flus 'adottajna' ċimpanżi għal sena. Din ix-xadina jisimha Tess, hija mara u għandha 13-il sena. L-għaqda Care for the Wild bagħtitilna T-shirt, ritratt tagħha u fuljett bit-tagħrif fuq iċ-ċimpanżis.

Dawn iċ-ċimpanżis qegħdin jiġu estinti, għalhekk inkunu qegħdin nagħmlu ħafna ġid ħalli dawn l-annimali jerġgħu jieħdu ħsiebhom.

Jiena qed nibgħat din l-ittra biex forsi jkun hawn min jitħajjar jagħmel l-istess bħalma għamilna aħna.

Clare Sultana
JL Mrieħel

Għażiża Clare,

Prosit, prosit u prosit! Għamiltu biċċa xogħol tal-ġenn!

Il-Care for the Wild tieħu ħsieb annimali li jiġu bżonn l-għajnuna tan-nies. Fost dawn ikun hemm tigri u, kif semmet inti, ċimpanżis. Ħafna minn dawn ikunu nstabu bħala frieħ orfni, għax ikunu qatlulhom 'l ommhom. Peress li weħidhom ma jgħixux, il-Care for the Wild tieħu ħsiebhom u titimagħhom sa ma jikbru. U biex tagħmel hekk tonfoq kemxa flus sew. Għalhekk hawn min 'jadotta' xi annimal minnhom, jiġifieri jagħti xi ħaġa tal-flus biex iħallas għall-ispejjeż ta' xi annimal.

U barra minn hekk, Clare, iffrankajtu koċċ kartonċin tal-kartolini!

Mill-ġdid prosit, u l-Milied li ġej.. adottaw TIGRA!

L-Editur

Għasfur b'xortih!

Għażiż Editur,

Kull filgħodu jew filgħaxija għall-ħabta tal-ħamsa nisma' ħafna sparar. Anke issa jien u nikteb qiegħda nisma' l-isparar. Jiena meta nara xi għasfur mejjet veru nitħassru. Saħansitra s-sena l-oħra għasfur tal-bejt niżel fil-ġnien tagħna b'siequ feruta. Jiena qbadtu bil-mod, xarrabthielu bl-ilma, naddafthielu u żammejtu f'gaġġa żgħira. Ftit jiem wara għaddietlu u erġajt tlaqtu.

Taf li din is-sena reġa' ġie u għamel il-bejta tiegħu f'wieħed mill-ventilaturi tagħna! Jiena tgħidx kemm ħadt gost.

Colette Micallef
Rabat

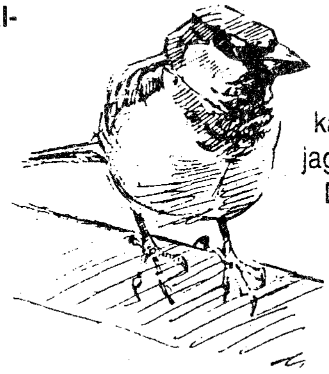

Għażiża Colette,

Grazzi ta' l-ittra tiegħek. Intom tar-Rabat imdawrin sew bil-kaċċaturi, u ma tistax ma tismagħhomx, ladarba l-vizzju tal-kaċċatur barra milli jweġġa' u joqtol, jagħmel ukoll l-istorbju.

Dwar l-għasfur li semmejtli, nieħu paċir nisma' li fieqlek u tar. Però jekk terġa' ssib għasafar feruti, l-aħjar li tgħaddihom lill-ħabib tagħna Max Farrugia (ċempillu fuq 233321). Dan huwa armat sew biex idewwi għasafar feruti.

L-Editur

Indirizzaw l-ittri tagħkom hekk!

Editur Il-Ħuttafa
Klabb Ħuttaf
Birdlife Malta
POBox 498
Valletta CMR 01

wildlink

Jekk qed tagħmlu xi proġett dwar xi annimal jew pjanta, u forsi ma sibtux tagħrif, tistgħu tiktbu lill-espert tagħna Robert Borg fl-indirizz:
Wildlink
Klabb Ħuttaf - BirdLife Malta
POBox498
Valletta CMR 01.
Ma' l-ittra ibagħtu envilop bl-indirizz tagħkom u bolla ta' 6ċ, ħalli Robert ikun jista' jwiġibkom direttament..

Gallerija

Georgina Magro (12)

Żiju

Karl Sullivan (4)

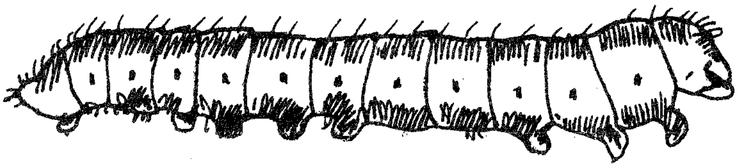

Xagħat

David Micallef (9)

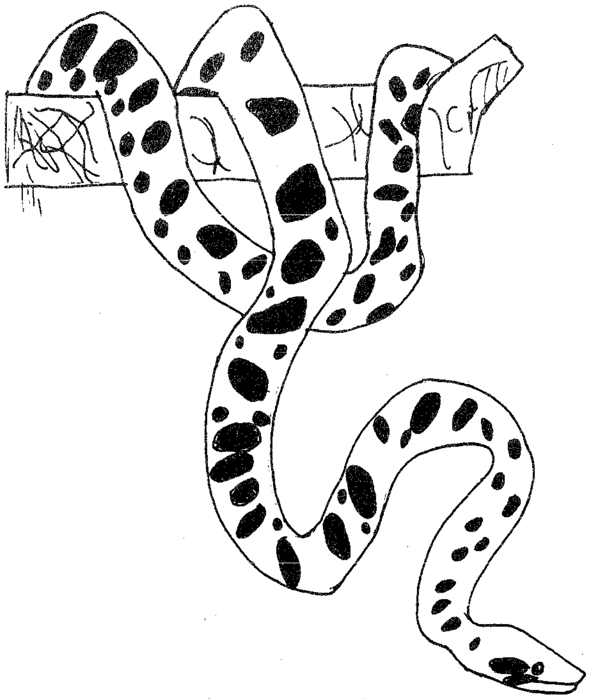

Anaconda

Vincent Leguesse (10)

Pappagall

Karl Farrugia (11)

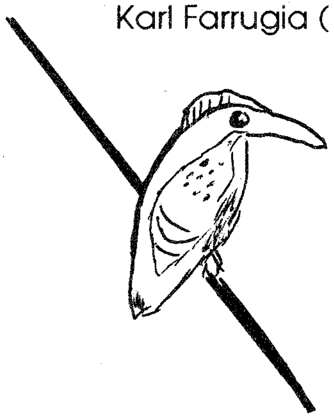

Għasfur ta' San Martin

Mark Amato (?)

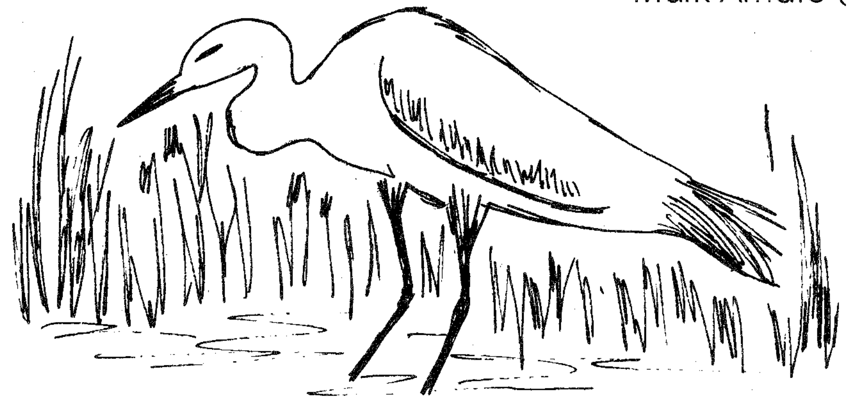

Russett Abjad

Lill-Artisti tagħna!

Tpinġux ikbar minn 10ċm x10ċm, użaw karta bajda, tużawx kartonċin u tpinġux bil-kulur. Iktbu isem l-annimal jew pjanta, u tinsewx isimkom u l-età. Aħna ma noqogħdux nagħżlu l-aħjar, tinkwetawx kollha għad jidhru! Imma ftakru li hemm kju qabilkom!

Kwiżż bis-Sens

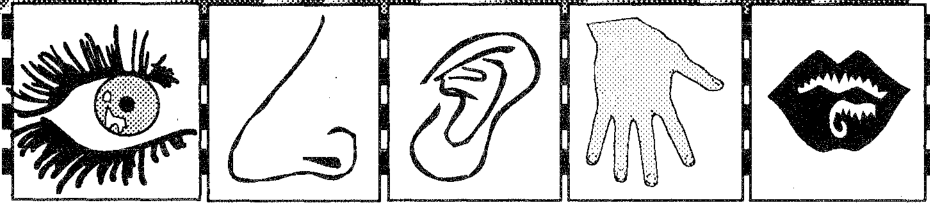

Jekk sentejn ilu ħadtu sehem fl-ewwel Kwiżż bis-Sens li konna għamilna żgur ma nsejtuhx! Ħeqq, meta tieħu pjaċir ma tinsix! U dis-sena...

se nagħmlu ieħor !!

Data: **26 Ġunju 1997**
Ħin: **6pm-8.30pm**
Post: **Skola Primarja Furjana**
Dħul: **50ċ** (fil-bieb)

M'għandkomx x'tippreparaw jew x'tistudjaw.

Iċċekkjaw biss li l-ħames sensi jaħdmu kollha!

Ejjew, ħudu pjaċir u irbħu!

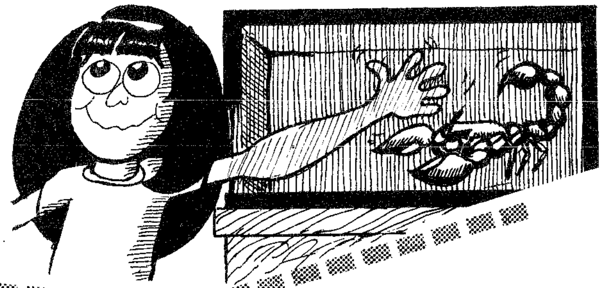

Trid tgħin lin-natura?

Xogħol fuq ir-rixtellu ta' l-Għadira

Kull nhar ta' Sibt issa tista' tmur tagħti daqqa t'id fir-riserva ta' l-Għadira (8am - 12.30pm) jew fir-riserva tas-Simar (1pm - 7pm). Jekk inti żagħżugħ tbigħ is-saħħa u għandek xi Sibt ħieles, aqbeż qabża s'hemm u staqsi għal John Grech. U jekk għandek sieħbek, ħajru jiġi miegħek - erba' idejn aħjar minn tnejn!

Ħbieb Ħuttaf, meta xi ħwienet jirriklamaw fil-Ħuttafa, **agħmlu mill-aħjar** biex tixtru minn għandhom. U **dejjem** għidulhom li sirtu tafu bihom mill-Ħuttafa!

Fantasy World

The PLACE for
• toys • games • hobbies •
• crafts • stationery •
• souvenirs • gifts • sports •
• camping/beach •
etc.

73 St.Rita Street, Rabat MALTA
Tel 450610

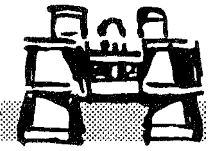

Attention all birdwatchers: Binoculars in stock!

Nowtbuk tan-Natura

Desirée Falzon

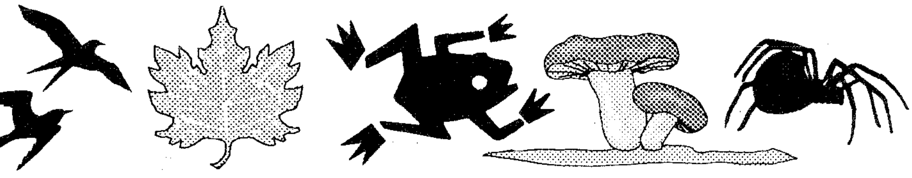

Xemx, ksuħat u tadam!

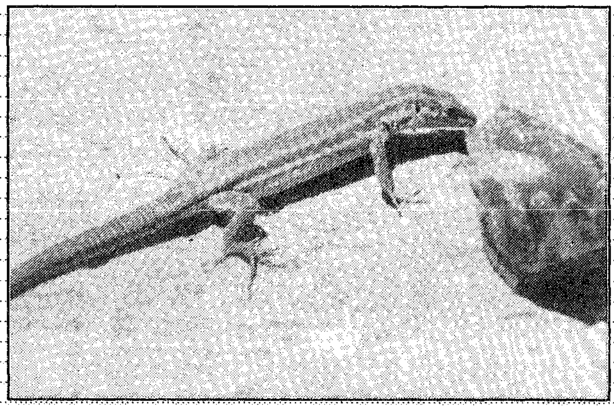

Desirée Falzon

Iktar ma tisħon il-ġurnata, iktar tara gremxul joħroġ jixxemmex. Fil-fatt, kmieni filgħodu ma tarax gremxul jiġri 'l hawn u 'l hemm. Iktar tarah iċċattjat fuq xi ġebla, jixkuma x-xemx. Għalfejn dal-bżonn kollu tax-xemx?

Il-gremxula hija rettilu. Ir-rettili għandhom bżonn is-sħana tax-xemx biex ikunu jistgħu jiċċaqalqu sew. Mingħajr is-sħana, demmhom jiksaħ u ċ-ċaqliq tagħhom jonqos ħafna - anzi jistgħu jmutu wkoll. Għal din ir-raġuni ma tarax gremxul bil-lejl.

Qatt innutajt gremxul iktar ħadrani minn oħrajn? Dawk mhumiex tipi differenti (f'Malta għandna speċi waħda biss ta' gremxula), imma rġiel u nisa. In-nisa jkunu kannella u żgħar, filwaqt li l-irġiel għandhom kulur aħdar fuq sfond iswed, kultant ukoll b'xi tikki ċelesti mal-ġnub. U jkunu ikbar min-nisa.

Minbarra l-kuluri sbieħ, ir-raġel (jew dorbi) fi żmien in-namra jkollu taħt geddumu safrani. Meta jara raġel ieħor, joqgħod jitkessaħ u jgħolli rasu 'l fuq biex juriħ il-kulur sabiħ ta' l-għonq. B'hekk iwissih li jekk ma jitlaqx 'l hemm, ikun se jinqala' l-ġlied!

Jekk trid tosserva l-gremxul mill-viċin, imtedd x'imkien fejn hemm il-gremxul, u itfa' bil-mod biċċiet żgħar (daqs dubbiena) tat-tadam lejhom. Ma ddumx ma tara wieħed ġe iteftef u jilgħaq it-tadam. B'daqsxen paċenzja, tista' ġġibhom anke jieklu minn idejk! Veru! Speċjalmend fin-nixfa tas-sajf, m'hawnx gremxula li kapaċi tirreżisti biċċa tadama!

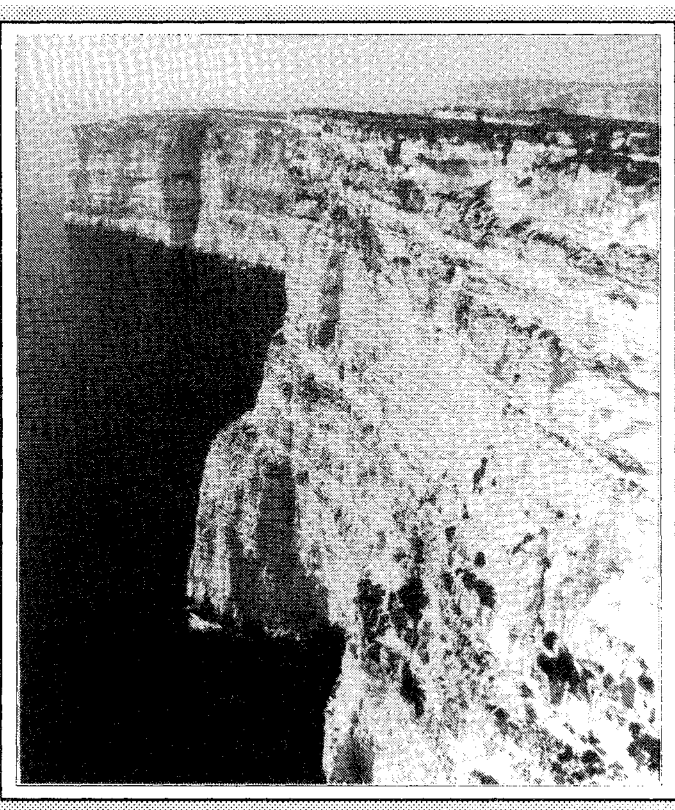

V.Falzon

Lejl maċ-Ċief!

Ta' Ċenċ f'Għawdex huwa post sabiħ immens, imma huwa wkoll importanti għall-għasafar li jbejtu fl-inħawi. Fost dawn hemm il-merill, id-durrajsa, il-bufula ħamra, il-bilbla u ċ-ċiefa. Dawn ta' l-aħħar tbejjet f'ħofor fl-irdum, u lejn il-bejta tersaq biss bil-lejl...

Klabb Ħuttaf se jagħmel ħarġa biex jgħaddi lejl viċin dawn l-irdumijiet. Matul il-lejl, il-membri jkunu jistgħu jisimgħu l-agħjat taċ-ċief, u forsi... jarawh ukoll!

Data: **5-6 Lulju 1997**
Apparat:
- **Kutra** jew (ħafna aħjar) **sleeping bag** - tinsewx, se norqdu barra!
- **Dlik** għal kontra n-nemus.
- **Flus** għall-vapur u għall-minivan.
- **Torċ**

Ċemplu: **230684** jew **250229** għal aktar dettalji u biex tibbukkjaw.
Ċans sas-27 **Ġunju 1997**.

Dil-ħarġa hija strettament għall-Ħuttaf li għalqu 14-il sena.

Baħħara tal-Galàpagos

7

Tajr tal-baħar tal-Gżejjer Galàpagos. F'din il-ħarġa...

Il-Margun tal-Galàpagos

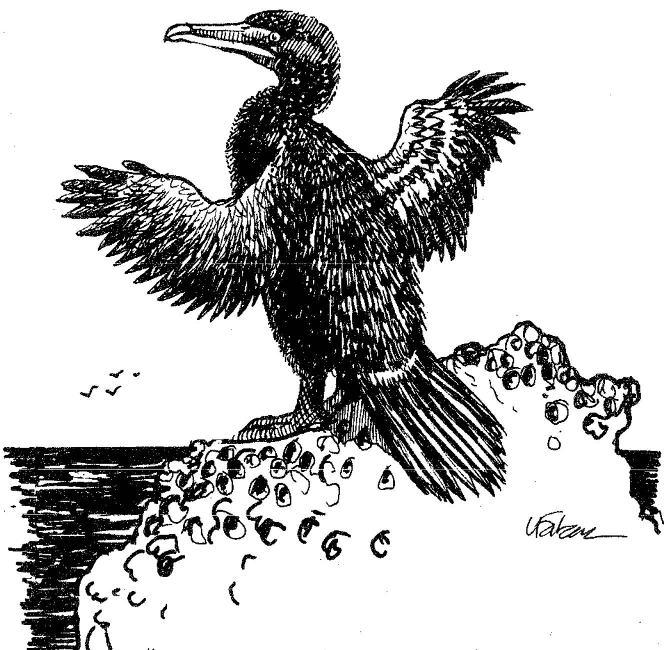

Il-Margun tal-Galàpagos huwa wieħed mill-aktar strambi f'dawn il-gżejjer. Dan il-margun huwa endemiku għall-Galàpagos, jiġifieri ma ssibu mkien iktar fid-dinja.

Dan l-għasfur għandu ġwienaħ żgħar ħafna, u minħabba f'hekk ma jistax itir. Il-vantaġġ li għandu dan l-għasfur huwa li mingħajr ix-xkiel ta' ġwienaħ kbar, sar kapaċi jgħum wara l-priża b'ħeffa tremenda. Għandu wkoll saqajn b'saħħithom, li jgħinuh jogħdos sal-qiegħ biex jaqbad il-priża tiegħu.

L-imragen għandhom drawwa li meta joħorġu mill-baħar, jiftħu ġwinħajhom beraħ u joqogħdu jnixxfuhom ħalli jkunu tajbin biex itiru. Billi l-margun tal-Galàpagos ma jtirx, m'għandux għalfejn jagħmel dan. Imma madankollu dan l-għasfur xorta baqa' jżomm id-drawwa ta' missirijietu, li xi darba kienu jtiru!

Il-margun tal-Galàpagos ibejjet f'kolonji (gruppi) qrib ix-xatt. Jibni bejta kbira mill-algi tal-baħar. Iż-żifna elaborata tan-namra sseħħ fil-baħar. Iż-żewġ għasafar iduru ma' xulxin, jogħlew mill-ilma, iħabbtu ġwenħajhom u jitfarfru.

Dan l-għasfur huwa ta' interess kbir fl-istudju ta' l-evoluzzjoni (kif speċi żviluppaw minn oħrajn), għax faċli tqabbilhom ma' mragen ta' postijiet oħrajn. L-istudjuż famuż Charles Darwin studja dawn l-għasafar fil-Galàpagos u kkonkluda li bħal fil-każ ta' l-għasfur pre-istoriku *Dinornis robustus*, il-ġwienaħ jistgħu jkunu ta' xkiel għal għasafar kbar li jgħixu fi gżejjer ta' l-oċejani. F'inħawi bħal dawn jafu jqumu maltempati ħabta u sabta, b'irjieħ li jfiġġu f'daqqa. Irjieħ bħal dawn huma perikolużi għall-għasafar, għax jistgħu jegħlbuhom, jitfgħuhom 'il bogħod u jintilfu.

Margun tal-Galàpagos - *Nannopterum harrisi* - Flightless Cormorant **David Aloisio**

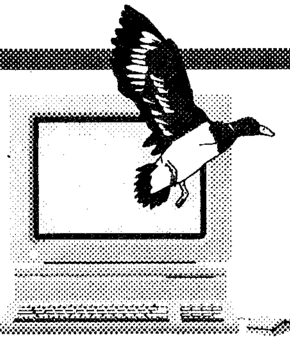

Birds on CD-ROM

Ma' dil-ħarġa tal-Ħuttafa għandek tirċievi fuljett dwar **CD-ROM fuq l-għasafar**. Jekk tħobb l-għasafar u għandek kompjuter li jieħu s-CDs, dan huwa l-oġġett għalik!

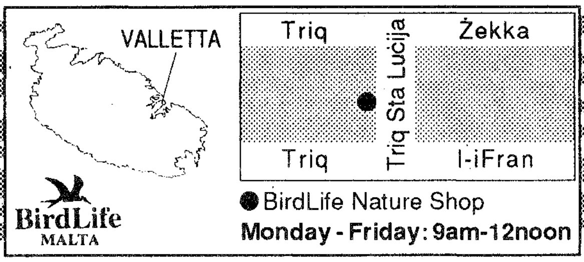

● BirdLife Nature Shop
Monday - Friday: 9am-12noon

GRUPPI LOKALI

Ħ'Attard
Leaders: Isabella Borg, Grace Camilleri, Etienne Grech, Thelma Saliba, Agnes Scicluna (K), Silvio Scicluna (K).
Naxxar/Għargħur
Leaders: Anita Aloisio, Jason Aloisio (K), Fleur Casha, Mark Falzon (K), Justin Vassallo.
Rabat/Ħad-Dingli
Leaders: Audrey Chetcuti (K), Norman Chetcuti (K), Alice Micallef, Angèle Pulis, Chris Pulis, Mark Sultana, Ingrid Vassallo, Sharon Żammit.
Ħaż-Żebbuġ/Siġġiewi
Leaders: Marthese Attard (K), Ian Balzan, Charles Coleiro, Doreen Coleiro.

(K=Ko-ordinatur)

Summer School 1997

Ma' dil-Ħuttafa qed nibagħtulkom fuljett dwar **Summer School** jew **Summer Camp 1997**, li jista' jinteressa lilkom jew lil ħutkom. Għal aktar dettalji ċemplu lis-sur **John Saré** fuq numru **686334**.

Daħħal membri fi Klabb Ħuttaf

... u għalik SETT KARTOLINI TAL-ĠENN

Ħajjar lil sħabek jidħlu fi Klabb Ħuttaf, imlilhom id-dettalji hawn taħt, żid tiegħek ukoll, u ibagħtilna kopja/i tal-formola (tqasqasx il-magażin) flimkien ma' **Lm1.50** miżata għal kull membru li ddaħħal. Kif jaslulna nibagħtulek il-KARTOLINI.

- **Jekk iddaħħal membru WIEĦED tieħu ŻEWĠ kartolini.**
- **Jekk iddaħħal ŻEWĠ membri tieħu ERBA' kartolini.**
- **Jekk iddaħħal TLIET membri tieħu s-sett sħiħ ta' SEBA' kartolini.**

MEMBRU GDID 1

Isem

Indirizz

PostCode

Tel Data tat-Twelid

MEMBRU GDID 2

Isem

Indirizz

PostCode

Tel Data tat-Twelid

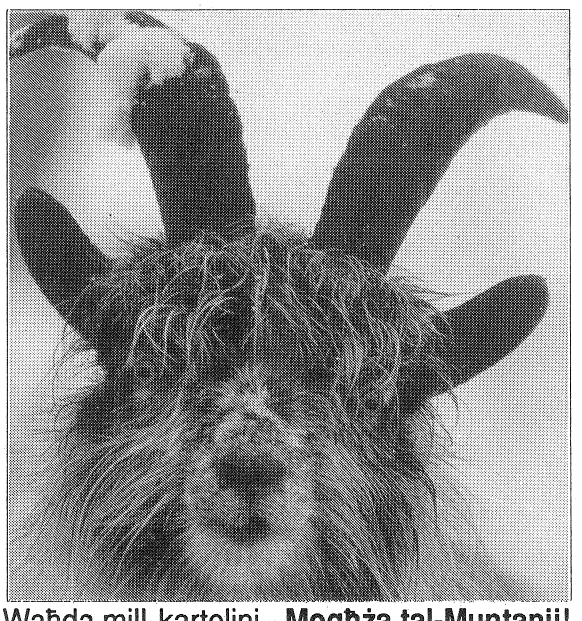

Waħda mill-kartolini - **Mogħża tal-Muntanji!**

MEMBRU GDID 3

Isem

Indirizz

PostCode

Tel Data tat-Twelid

Dettalji TIEGĦEK STESS

Ismek

Indirizz

Tel

Ibgħat kollox lil **Klabb Ħuttaf BirdLife Malta POBox498 Valletta CMR01**. Tibgħatx flus bil-posta - l-aħjar ċekk, Postal Order jew bolli tas-6ċ.

X'rat il-Kamera!

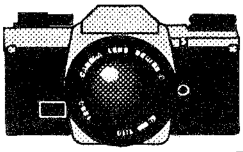

Victor Falzon

Povru żiemel għajjien wara ġurnata jbati fix-xemx

BOLLI GĦALL-BALLUT

Il-bejgħ għadu dejjem tiela'
Tlikki tlikki l-flus ġejjin
Mindu bdejna dil-kampanja
Daħlu wieħed u tletin

Bolli għandna għaxart elef
Norman veru sar miskin
Baħar bolli qed jissortja
Minn widnejh issa ħerġin!

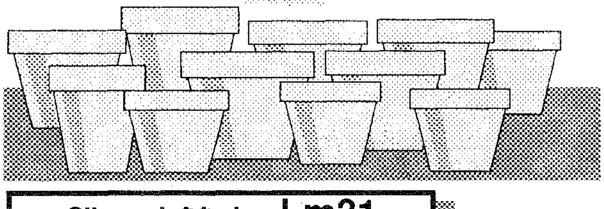

Għal min għadu ma jafx...

- Faddlu bolli wżati ta' Malta jew ta' barra
- Poġġuhom fl-ilma biex tinqala' l-karta ta' l-envilop
- Ħalluhom jinxfu
- Qegħduhom f'envilop, daħħlu magħhom karta b'isimkom u l-indirizz tagħkom, agħlqu l-envilop, agħmlulu bolla tas-6ċ u ibagħtuh lil:
  Bolli għall-Ballut
  Klabb Ħuttaf - BirdLife Malta
  POBox498
  Valletta CMR 01
- Għal kull mija li tibagħtu, nibagħtukom kartolina differenti tan-natura.
- Dawn il-bolli nbigħuhom u jekk ngħaqqdu Lm50 nonfquhom qsari biex fihom jitkabbru siġar tal-Ballut għall-**Foresta 2000.**

Jekk intom stess għandkom album u tħobbu tfaddlu l-bolli **tistgħu tixtru** minn għandna stess. Ibagħtu **5 bolli mhux użati tas-6ċ** lil Klabb Ħuttaf fl-indirizz ta' hawn fuq. Tinsewx tgħidulna min intom u fejn toqogħdu, u jekk triduhom x bolli ta' Malta jew ta' barra. Imbagħad aħna nibagħtulkom **sett ta' tletin bolla differenti.**

S'issa daħħalna Lm31
minn bejgħ ta' bolli

Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1
Lm1	Lm1	Lm1	Lm1	Lm1

Grazzi lil dawn il-Huttaf u ħbieb li sa l-aħħar ta' Mejju 1997 ħadu sehem fil-kampanja Bolli għall-Ballut

Thomas Pace • Dorianne Mercieca • Omar Spiteri • Clive Spiteri • Victor Caruana • Mark Camilleri • Darren Jones • Eman Montebello • Christine Galea • Mandy Cortis • Annetto Schembri • Jean Paul Farrugia • Eman Scicluna • Christian Bonnici • Rosette Bonnici • Antoinette Coleiro • Danielle Farrugia • Amanda Farrugia • Danielle Farrugia (oħra!) • Brandon Lowell • Andrew Scerri • Jean Paul Mifsud • Donna Vella • Timothy Żammit • Anne Marie Galea • Isaac Delmar • Jacob Delmar • Rodrick Grech • Marie Claire Cilià • Therese Attard • Jurgen Pavanello • Ray Bonnici • Nature Conservation Group • Carmelo Briffa SSCN • Charlene Bonnici • Geraldine Powell • Rachel Caruana • Maria Deguara • Adriana Debono • Annmarie Cefai • Reuben Bonnici • Justin Vella • Adrian Borg • Irene Montebello • Audrienne Fenech • Julian Falzon • Christian Brincat • Stefan Muscat • Allister Spiteri • Chris Borg • Alistair Bugeja • Maureen Xuereb • Karen Livori • Anita Muscat • Glorianne Bezzina • Mariana Żammit • Natasha Livori • Nadia Camilleri • Mark P Camilleri • Ruth Mamo • John Joseph Pace • Julian Vella • Ernest Azzopardi • Chris Scalpello • Michael Tufigno • Alex Farrugia • Daniela Deguara • Gabriel Sammut • Manuel Degabriele • Ruth Buttiġieġ • Matthew Ellul • Sebastian Saliba • Kristina Bartolo • Bernd Grueber • Michael Borg Cardona.